

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobce: **U. M.**, nar. X
st. příslušnost X
tč. bytem X
zastoupen JUDr. Matějem Šedivým, advokátem
sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2023, č. j. OAM-553/ZA-ZA11-VL13-2023,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky ze dne 9. 8. 2023, č. j. OAM-553/ZA-ZA11-VL13-2023, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení ve výši 8 228 k rukám JUDr. Matěje Šedivého, advokáta, do třiceti dnů od právní moci rozsudku.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Příběh žalobce dle žalovaného nesvědčí o tom, že by žalobce byl v zemi původu pronásledován nebo mu hrozilo pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu či vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu.

II. Obsah žaloby

2. Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu. Uvedl, že těžiště jeho obav souvisí s pronásledováním ze strany dotěrných věřitelů, a doplnil, že jeho věřitelé spolupracují s tamní policií, která v jeho věci nepostupuje nestranně, a žalobce se proto nemůže dovolat úspěchem ochrany u policejního orgánu. Namítl, že žalovaný se nijak nevěnoval interpretaci jeho výpovědi, konkrétní úvahy nijak nerozvinul, nijak se nezaobíral pozicí uzbecké policejní složky, potažmo existencí případného orgánu vnitřní kontroly. Napadené rozhodnutí nerozptyluje jeho obavy, že se s ním bude jednáno po návratu objektivně a spravedlivě, případně že v Uzbekistánu existuje orgán, u kterého by se případně nesprávného postupu policie mohl dovolat ochrany. Podle žalobce jeho soukromý spor přerůstá v pravděpodobné pronásledování jeho osoby státem z důvodu profesní solidarity policistů s agresorem, který je taky policista. Podanou žalobu podle něj nelze považovat za účelovou, i když ji podal až v situaci hrozícího vycestování. S ohledem na existenci výhružek před svým přesídlením i nyní neočekává, že by se případě jeho návratu situace zklidnila. Dále uvedl, že i když těžiště jeho azylového případu vychází ze soukromoprávního vztahu, to samotné nepostačuje k zamítnutí jeho žádosti, a je nutné přihlížet k tomu, zda by mu jeho domovský stát poskytl v případě hrozící újmy ochranu „*před násilím ze strany otce bývalé partnerky*“. Namítl i nepoužitelnosti Informace OAMP – Uzbekistán – Bezpečností a politická situace v zemi, neboť se jedná o podkladový materiál, jehož autorem je sám žalovaný.

III. Vyjádření žalovaného

3. Žalovaný považoval žalobu za nedůvodnou, odkázal na obsah správního spisu s tím, že trvá na správnosti vydaného rozhodnutí. Uvedl, že vycházel z výpovědi žalobce a z informací o zemi původu. Žalobce podle něj vycestoval z důvodu snahy o výdělek v zahraničí. O mezinárodní ochranu požádal kvůli legalizaci pobytu, aby zde mohl pracovat. V průběhu řízení zmínil obavu z trestního stíhání kvůli dluhům, problémy s podáním žádosti o mezinárodní ochranu dal do souvislosti s kamarády, kteří mu neposkytli dostatečnou pomoc. Dluhy ve vlasti má z podnikání ve stavebnictví u soukromých osob i na daních. Dohodu o splátkách se soukromými osobami nemohl dodržet. Hrozí mu trestní stíhání za zpronevěru a neplacení daní, v Uzbekistánu by svůj dluh nesplatil. Podle žalovaného žalobce v nyní podané žalobě konstruuje zcela jiný azylový příběh, neboť ve správním řízení nehovořil o pronásledování ze strany dotěrných věřitelů, ani o tom, že by agresor byl policistou. Žalobce tedy neunesl svoji povinnost tvrzení ve správním řízení.

IV. Posouzení věci krajským soudem

4. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná. Za splnění podmínek § 51 s. ř. s. rozhodl soud bez jednání.

5. Žaloba je důvodná, byť z jiných než žalobcem prezentovaných důvodů. Žalovaný se totiž dopustil vady, která brání přezkumu napadených rozhodnutí a k níž soud musel přihlédnout z úřední povinnosti.
6. Mezi stranami je spor o správnosti skutkového závěru žalovaného, který při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu má povinnost shromáždit přesné a aktuální informace z různých zdrojů o zemi původu žadatele. Ty se pak stávají jedním z podkladů pro vydání rozhodnutí [§ 23c písm. c) zákona o azylu] a *musí být součástí správního spisu*. V případě žalobce však žalovaný těmto požadavkům nedostál.
7. Součástí správního spisu je protokol o seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, ze kterého plyne, že jako podklady pro vydání rozhodnutí budou sloužit mimo jiné informace OAMP – Uzbekistán – Bezpečností a politická situace v zemi, stav: březen 2023, ze dne 3. 3. 2023, informace MZV ČR č. j. 135612/2022-LPTP ze dne 9. 1. 2023 a informace Centra informací o zemích původu a analýzu v oblasti migrace (Lifos) švédské Migrační rady, Uzbekistán, ze dne 14. 12. 2020. Tyto informace nicméně nejsou obsahem správního spisu. Skutková zjištění, která žalovaný ze zpráv o zemi původu učinil v napadeném rozhodnutí, proto nemají ve správním spisu oporu. To krajskému soudu znemožňuje přezkoumat správnost těchto skutkových zjištění a posoudit důvodnost námitek žalobce. Žalovaný se tedy dopustil vady, pro kterou soud musí přistoupit ke zrušení napadených rozhodnutí.
8. Je přitom zřejmé, že *nejde pouze o administrativní pochybení při vedení správního spisu*, které by soud mohl vyřešit dodatečnou výzvou k předložení dotčených zpráv. Podle spisového přehledu a číslování jednotlivých listů předmětné zprávy nikdy obsahem spisu nebyly.
9. Krajský soud v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2008, č. j. 1 Afs 7/2008-91, ve kterém Nejvyšší správní soud ve vztahu k chybějícím podkladům ve spisu uvedl: *„spisy jsou přitom v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu esenciálním důkazním prostředkem, z něhož krajský soud vychází, neboť při své činnosti také zjišťuje, zda obsah správního spisu je dostatečnou oporou pro žalobou napadené rozhodnutí. Předložení správních spisů nelze v tomto kontextu vnímat jinak, než že budou předloženy úplné a kompletní spisy: už z toho důvodu, že krajský soud má dle § 76 odst. 1 a 2 s. ř. s. možnost rozhodnout ve věci bez nařízení jednání (v těchto situacích pak zjišťuje skutkový stav pouze z těchto spisů). Předložení správních spisů je (spolu s vyjádřením k žalobě) základní obranou žalovaného proti podané žalobě. Pokud správní orgán nepředloží kompletní spis, vystavuje se nebezpečí, že krajský soud rozhodne v jeho neprospěch, a to jen z toho důvodu, že určitý dokument, který mohl rozhodnutí soudu zcela zvrátit, není ve spisu založen. Soud totiž vždy vychází z předpokladu (pokud opak není zcela zřejmý – pak je povinností soudu vyzvat správní orgán k doplnění spisového materiálu), že správní spis byl předložen ve své úplné podobě. Takový postup může být sice vnímán jako poměrně tvrdý, zvláště pokud k nezařazení příslušného dokumentu do spisu došlo jen omylem, avšak je zcela v souladu s principem rovnosti zbraní mezi správním orgánem a žalobcem, který je správnímu soudnictví (na rozdíl od správního řízení) vlastní, jakož i s principem „nechť si každý střeží svá práva“. Předložení neúplného správního spisu pak nelze v žádném případě klást k tíži žalobce, ale je to správní orgán, který musí nést následky svého pochybení.“*
10. Soud přesto nad rámec zrušovacího důvodu považuje za vhodné vyjádřit se k některým otázkám nyní posuzované věci.

11. Předně považuje za vhodné zdůraznit, že se jedná již o třetí žalobou, která byla v roce 2023 zařazena do oddělení 22 zdejšího soudu a která byla s ostatními spojena osobou právního zástupce žalobců a jejich státní příslušností. Jedná se o věci vedené u zdejšího soudu pod sp. zn. 22 Az 1/2023 (žalobce F. K., rozsudek ze dne 31. 5. 2023), pod sp. zn. 22 Az 13/2023 (žalobce D. M., rozsudek ze dne 31. 8. 2023), a nyní pod sp. zn. 22 Az 37/2023. Ve všech třech věcech se objevuje zcela shodná argumentace pronásledování žalobce ze strany věřitelů, přičemž jeden z nich je zároveň policista, a krom toho se ve všech třech shodně objevuje argument, že není zřejmé, zda by žalobci domovský stát poskytl v případě hrozící újmy ochranu „*před násilím ze strany otce bývalé partnerky*“. Z úřední činnosti je soudu známo, že jednotlivé žaloby byly v podstatě shodné. Tyto okolnosti v soudu vyvolávají vážné pochybnosti o v žalobě tvrzeném azylovém příběhu žalobce.
12. Součástí správního spisu jsou dvě vyjádření žalobce k důvodům, proč a jak přicestoval do ČR. Prvním je poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu. V rámci něho žalobce uvedl, že je muslim, uzbecké národnosti, nemá politické přesvědčení, rozvedený, v partnerském vztahu, partnerka zůstala ve vlasti, má dvě děti. K cestě do ČR uvedl, že v roce 2021 odcestoval z vlasti na Ukrajinu, kde byl do března 2022 a pak odjel do Polska, odkud přijel v roce 2023 do ČR osobním vozem. K návratu do vlasti uvedl, že se tam nemůže vrátit, protože tam má dluhy, a má obavu, že by byl po návratu uvězněn.
13. Druhým vyjádřením žalobce je protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Uvedl, že odjel na Ukrajinu vydělat peníze na splacení dluhu a z důvodu války pak odjel do Polska, kde příležitostně pracoval. Do ČR přijel proto, že slyšel od krajanů, že tady může požádat o azyl. Nevěděl, že může požádat i v Polsku. V ČR čekal až mu kamarádi poradí, jak to má udělat. K dluhu uvedl, že podnikal od roku 2016 ve stavebnictví, měl v úmyslu prodávat plastová okna. Půjčil si 100 000 USD od třech soukromých osob, v podnikání se mu nedařilo, v roce 2018 musel podnikání ukončit, věřitelům dluží kolem 60 000 USD a na daních asi 20 000 USD. Dluh řešil prodejem majetku a odjezdem za prací na Ukrajinu. Dohodu o splátkách se soukromými věřiteli nebyl schopen naplnit a věřitelé oznámili věc policii, je po něm vymáhán i dluh na daních. Informace o vymáhání dluhu má od příbuzného. Doklady o dluzích nemá. Ve vlasti doposud nebyl obviněn, ale hrozí mu trestní stíhání za trestný čin neplacení daní a zpronevěru. V Uzbekistánu všechno prodal, rodina dostatek peněz nemá a práci by dluh nesplatil. Od pobytu v ČR očekává možnost práce a zaplacení dluhu, v případě návratu se obává uvěznění. V minulosti neměl potíže se státními orgány.
14. Teprve v žalobě začal žalobce tvrdit, že mu hrozí v souvislosti se svým soukromoprávním sporem pronásledování ze strany policie, vč. nemožnosti dovolat se ochrany u orgánu vnitřní kontroly. Aniž by soud s ohledem na absenci listinných důkazů ve správním spise hodnotil možnosti dovolat se ochrany v zemi původu žalobce, konstatuje, že žalobce žádné pronásledování ani jeho hrozbu ze strany policie ve svém vyjádření ve správním řízení netvrdil, naopak jasně uváděl, že žádost o mezinárodní ochranu podal z důvodu snahy o legalizaci pobytu za účelem možnosti získat zaměstnání na území ČR. Žalobní tvrzení navíc nepodpořil žádnými důkazy o možnosti pronásledování v Uzbekistánu. Netvrdil ani, že jeho věřitel je taktéž policista, ale to, že si půjčil peníze od *třech* soukromých osob. Nelze opomenout ani to, že v samotné žalobě žalobce formuluje své obavy jednou z pronásledování agresorem, který je policistou, ve spolupráci s ostatními policisty, podruhé z násilí ze strany otce bývalé partnerky, a přitom ve správním řízení tvrdil, že cílem žádosti je legalizace pobytu za účelem výdělku prostředků na splacení dluhu.

15. Přes vážné pochybnosti soudu o obsahu žalobních bodů soud nicméně nemůže pominout deficit vedení správního spisu a rozhodnout jinak, než zrušit žalobou napadené rozhodnutí.

V. Závěr a náklady řízení

17. Protože skutkový stav, který žalovaný vzal za základ napadených rozhodnutí, nemá oporu ve spisech, krajský soud zrušil napadené rozhodnutí bez jednání [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
18. V dalším řízení bude povinností žalovaného odstranit vytýkanou vadu řízení tím, že podloží své skutkové závěry aktuálními a relevantními informacemi o zemi původu žalobce a tyto řádně založí do správního spisu. Vzhledem k době, která od vydání napadeného rozhodnutí uplynula, bude žalovaný muset zvážit, zda informace, z nichž vycházel, i nadále splňují kritérium aktuálnosti.
19. Výroky o nákladech řízení mají oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto mu náleží náhrada nákladů řízení, která sestává z odměny a náhrady hotových výdajů právního zástupce žalobce. Odměna zástupce činí dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů za dva úkony právní služby (příprava a převzetí věci, seps žaloby) 2 x 3 100 Kč a náhrada hotových výdajů činí dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky za tytéž dva úkony právní služby 2 x 300 Kč. Celková výše náhrady nákladů řízení tak činí spolu s DPH 8 228 Kč.
20. Žalovaný úspěšný nebyl. Právo na náhradu nákladů řízení mu ani nevzniklo (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 27. března 2024

Petr Sedlák, v. r.
samosoudce

